

Nr 118.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1920 kl. 4 e. m

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till klinisk och poliklinisk undervisning i ortopedi vid Stockholms vanföranstalt.

(2:a avd.)

I den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkt 134, föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående anslag till ortopedisk klinik vid Stockholms vanföranstalt, för ändamålet beräkna på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 8,200 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 5 mars 1920 dagtecknad proposition, nr 317, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag föreslagit riksdagen att till klinisk och poliklinisk undervisning i ortopedi vid vanföranstalten i Stockholm anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 8,200 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Av den i ärendet förebragta utredningen har utskottet blivit övertygat om behovet av ett statens ingripande för tillgodoseende av den betydelsefulla gren av den medicinska undervisningen, varom här är fråga. Det gäller närmast en förbättring av undervisningen i ortopedi vid karolinska institutet på ett sådant sätt, som möjliggör den för blivande lasarettsläkare och specialister oundgängligen nödvändiga prak-

*Utskottets
yttrande.*

tiska utbildningen i ortopediens speciella teknik. Sedan länge har behovet av en tillfredsställande ortopedisk utbildning gjort sig kännbart, och den grundliga utbildning, som erfordras, har hittills ofta måst inhämtas utomlands.

Den speciella läkarutbildningen i ämnet ortopedi i vårt land har hittills tillgodosetts förmedelst en genom enskild donation vid karolinska institutet upprättad professur, och ett direkt understödjande från statens sida av denna utbildning har förut ej ifrågasatts. Ämnet är emellertid från såväl medicinskt-vetenskaplig som allmän social synpunkt av en sådan betydelse, att synnerligen starka skäl enligt utskottets mening föreligga för staten att ekonomiskt bispringa på ett område, där samhällsintresset blivit på senare tider både betonat och erkänt.

Det föreliggande förslaget att fastare knyta undervisningen vid den redan bestående vanföranstalten med dess rika och ur klinisk synpunkt värdefulla material innebär enligt utskottets mening en lycklig lösning av ifrågavarande spørsmål, på samma gång det ter sig för statsverket ekonomiskt synnerligen fördelaktigt. Särskilt synes det utskottet välbetänkt, att, såsom av departementschefens uttalande framgår, Kungl. Maj:t i avseende å anslaget disposition nu ej skulle bindas av de till grund för anslagsbeloppet liggande beräkningarna, utan att tvärtom Kungl. Maj:t skulle beträffande organisationen erhålla fria händer att disponera över anslaget på det sätt, Kungl. Maj:t med hänsyn till föreliggande förhållanden kunde finna ändamålsenligast.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till klinisk och poliklinisk undervisning i ortopedi vid vanföranstalten i Stockholm anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 8,200 kronor, att utgå enligt de bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 7 maj 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Reservation:

av herrar *Ollas A. Ericsson, O. H. Waldén, P. B. Nilsson* i Landeryd, *C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson, K. A. W. Björck* och *E. Andersson* i Prästbol, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»På sätt av utredningen i ärendet framgår, har det äskade beloppet 8,200 kronor beräknats på följande sätt:

1 biträdande lärare i ortopedi.....	kronor 3,000
1 amanuens vid ortopediska kliniken ...	» 2,000
1 kvinnligt tekniskt biträde därstädes...	» 1,200
materiel för samma klinik	» 2,000

Summa kronor 8,200

Vid prövning av angivna beräkningsgrunder har utskottet icke funnit övertygande skäl vara anförda i avseende å ett par av ovan nämnda poster. Vad särskilt angår det för en biträdande lärare beräknade beloppet, har utskottet ej kunnat finna behövligheten av en sådan tjänst ådagalagd; såsom av utredningen framgår, hava just beträffande denna punkt divergerande meningar gjort sig gällande mellan de sakkunniga myndigheterna. Erinras må jämväl, hurusom det hittills allenast varit de viktigaste och mer omfattande medicinska disciplinerna vilka fått sig tilldelade särskilda biträdande lärarkrafter. Att inrätta en dylik tjänst för det visserligen betydelsefulla men kvantitativt begränsade ämnet ortopedi anser utskottet med hänsyn till möjligen förekommande konsekvenser icke tillrådligt. Vidare har utskottet ej funnit sig övertygat om behövligheten av anslag till ett kvinnligt tekniskt biträde vid den ortopediska kliniken. Dylika biträden förekomma endast vid ett fåtal institutioner vid karolinska institutet, och utskottet anser sådana befattningar allenast böra ifrågakomma, då ett oavvisligt behov föreligger, vilket enligt utskottets mening i förevarande fall ej är till finnandes.

Mot de beräknade beloppen till en amanuens och till materiel, tillhopa 4,000 kronor, har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till klinisk och poliklinisk undervisning i ortopedi vid vanföranstalten i Stockholm anvisa på extra stat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, att utgå enligt de bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.»
